

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Turbo, sive moleste et frustra per cuncta divagans
ingenium**

Andreä, Johann Valentin

Altorfii, 1620

Scena I.

[urn:nbn:de:bsz:31-138638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-138638)

ACTVS TERTII.

SCENA I.

*Turbo. Labella. Rubella, Harleq;
Musici.*

T. **I**mpera mihi mea bella Labella, nec
enim citiùs fatigabor obsequio,
quàm tu mādatis. L. Nunquam impetra-
bis, ut pluris me judicem, quàm servam
ancillarum tuarum. T. O admirabile!
in tam regio palatio & divinâ formâ ha-
bitare hanc humilem animam. L. Id
liberalitatis tuæ est, ut ubi maximè
laudis inopem videas, ibi cumulatè ef-
fundas. Ego qualis sum, satis formo-
sam me credo, dum mecum acquiescas.
T. Ha Labella! cælum meum! ubi per-
fectiones naturæ contemplor. L. Hæc
Eloquëtia quot jam combussit credulas
virgines? T. Venerè testor, Deam formi-
dabile, hic amor meus integer adhuc est,
nec dividi potest: pars illa, quam tibi
dono;

dono, totum est. L. Somnium credo,
qui enim vigilanti mihi Dii tam sublimē
donum concilient. T. Prima es, cui affe-
ctum meum sacrifico, erisq; si velis ulti-
ma, quæ possideat. L. Eloquentia tua os
mihi obsignat, & æternū silere jubet.
T. Imò liceat mihi vel semel affectum,
detegere, & cogitationes: postea si ita
videbitur ad æternum me condemnabis
silentium. L. Ne aperias quæso secretū
tuum, nisi tam expediat iis tacere, quā
audiunt, quam tibi, qui offers. T. Secre-
tum meum, vorum est, spes est, anceps
vitæ fors. L. Itane optare soles? T. Opro-
me felicissimum. L. Prudenter, sed si fors
vetet. T. Tum Mortem eligam: nam
quod voyeo Vita est, & mortem dare
potest? T. Quæ illa crudelis felicitas est?
T. Major est, quam lingua mea nominet.
Suspiria mea, lacrymæ, singultus pallor
sint mentis meæ interpretes. L. Nihil
est quod impetrare non possis, si hoc os,
hi oculi, hoc compositum corpus petat.
T. Tuum est, ô Labella bella, dare & ne-
gare, sed negare tuum non est ô bella,
quæ occidere non didicisti. Et dare tuum
non est, ô bella, quæ venerem nondum
habes

habes adeo crudelem, ut sordidi homi-
nis precibus tangaris. Verum quod adeo
infelices sunt mei amores, ut finem nisi
mortem polliceri non ausint, nec minus
interea cor meum assant, ac torrent, ec-
quid clementius feceris, quam me peri-
re manu mea jubeas. Nam mandato tuo
suaviter moriar. L. Imo mortem tuam,
desidero, ut ex augustissima corporis tui
sede, ad hanc cordis mei deformem ca-
sulam demigres, vivaque hic, postquam
splendoris te cædet, ad nutum ac placi-
tum. T. Egone immigrem? O Salve be-
atum hospitium suaviorum, basiorum,
receptaculum! Sed qui aperiam hoc
corculum? L. Jam pater. T. Age, tuum
hoc est, quicquid apparet, tuumque erit,
quod nondum apparet, tibi Vitæ necisque
potestas in me data esto. L. Itaque peto.
T. Quid imperas? L. Amorem tuum.
T. Vah illud tuum mancipium! sed ac-
cipe. L. Isti, Harlequin adest. H. Here, ho-
die quidem me dimittes. T. Quo ibis?
H. Non posthac unquam quicquam u-
spiam tibi mecum sit negotii. T. Quid
commisi? H. Tu videris. Nam ab eo mo-
mento, quo cepisti insanire, mihi nec

E dormi-

dormire licet, nec domi esse, nec edere,
nec res meas agere, adeò tota vita mea
hujus meretriculæ servitiis impenditur.
T. Quid ais? impurum caput! H. Nunc
Musici convocandi sunt, nunc saccharũ
& malvaticũ, & aromata comportanda,
nunc flores emendi, nunc literulæ tran-
sportandæ, nunc noctu discurrendum,
Sartor, Sutor, Pellio, Institor, Aurifaber,
universus Mundus tuis amoribus infe-
statur. L. An Zelotypus es Harlequin?
H. ba, be, bi, bo, bu, mihi Rubella jucun-
dior est, quam Labullæ mille. Eam ego
amo, illa me amat, ego osculor, illa
vicissim, & de die nos amamus ac palam
non ut vos clanculum, nec literulas scri-
bimus, sed apertè conferimus, nec sus-
piramus, aut ploram⁹, aut rubemus, aut
murmuramus, aut manibus vel pedi-
bus loquimur, sed plenum amorem lar-
giter effundimus. Nonne Rubella mel-
lea? R. Omnino, sed tamen comptior
es, quàm ante. H. Id decebat, ut adde-
rem hanc corpori meo gratiam, tui
gratiã. T. Et Musici nonne aderunt?
H. Nonne Rubella, Herus meus ineptis-
simè amat: R. Scilicet. Virgini omnia
sua

ria posthabet. *H.* Verum est, nam &
libros omnes abjecimus, & Panurgum
ejecimus, & pecuniam omnem absum-
simus, vobis ut placeremus. *R.* Etiam
pecunias? *H.* turbo quidem ad unum
nummum; mihi tamen quater cen-
tum mille coronatorum supersunt: an-
ne fatis? *R.* Quidni? *H.* Et vestimento-
rum tres centuriæ. *R.* rum margarita-
rum quantum satis? *H.* Et equorum bis
mille sesquinozem. *R.* Et boum noven-
decim ulnæ? *H.* Et agrorum centum
dolia: an ita commodè tecum vixero?
R. Commodissimè, sed ubi tantas opes
habes repositas? *H.* Hinc inde per terra-
rum orbem. Nec enim Princeps facile
est, qui non armenta mea, & greges,
& cohortes alat. *R.* Verum si me duxe-
ris nonne in unum coges? *H.* Vah!
Rubella; mea stella, cum me habueris,
omnia habueris, modo ne sim cocu. *R.*
Euge Symphonicos! *T.* tandem. *S.*
In tempore venimus, quod rerum est
optimum. *T.* Nunc mea Labella rela-
xabimus animum, ut à curis liber de-
volitet. *H.* Optimè, turbo. Nam hæc
infanorum libertas est, cum vincula
dirupe-

diruperunt. T. Quid tu? H. Perge, proficimus. Nam saltando currendoq; ad illam tuam Sapientiae arcem citius perveniemus, quam eundo. T. Improbalingua! Sed quid vos Musici? Salve Labella.

Chorea.

H. Heus Amor, & scelestæ Venus, & nequam cupido, si nihil mihi aliud dabitis, quam hanc defatigationem & noctes infomnes, & picta corcula, & lamentabiles cantiunculas, & tam molestum fervitium, Ego quidem hac horâ vobis renuncio, & ad me redeo. Turbo verò meus, quò perrexerit ulterius, eò clamabit fortiùs: heu mihi! Ego abeo. R. Holla Harlequin opes meæ, dulcedo mea! H. Nihil impetras. T. Euge Nobilem Amorem! quam nunquam ingreditur animam sordidam. L. Euge ingeniosum amorem! quam exacuit animi dotes. T. Euge politum Amorem! quam totum corpus ad elegantiam componit. L. Euge Humanum Amorem! quam jucundæ conversationis cunctos modos profert! H. Euge Asininum amorem, quantas vobis auriculas imponit! T. Ecce infidia-

fidiatorem! L. Nobis verò imprudentibus tempus præterit. T. Itane? L. E- quidem jam dudum sollicita sum, qui me excusam domi. T. Vah Amor eloquens simul est, ac acutus. L. Quid si vapulem? T. Tum plagæ, meæ erunt. L. Ego tamen fortasse citius corpore sentiam, quàm tu imaginatione. T. Ah Labella, nescis tu quanta sint animæ tormina, tu sanè si amares, nec verbera, nec plagas, nec vulnera sentires. L. Itaq; amabo, ut mitius habeam. Sed abeundum. T. Iamne? L. Imò dudum. T. Navem oportebat hunc locum esse, quo unâ pergeremus, quocunq; liberet. L. Ah, quàm brevi te tæderet tam invisæ comitis. T. Quid? dum viveres, non lato ungue discederem, & morientem quod nolit Deus, non mori sinerem in comitatam. L. Jámne me dimittis? T. Quo? L. Domum. T. Heu molestam domum! quam excoror, nisi cum domi es. N. Labella. L. Iesus vocor. T. Ah infelicitatem! Mus. Quid nos agimus? Alt. Quid? Nisi abeamus.

E 3

SCE-